Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2106095
Steller: C. Bakker
Datum commissie: 23 januari 2024
Datum raadsvergadering: 6 februari 2024

Team: ZS
Teammanager: Jean Paul Verbeek
Portefeuillehouder: A. A. M. Boomgaars
E-mail: c.bakker@hoorn.nl

Onderwerp
Zienswijze op kadernota 2025 WerkSaam en overhevelen Participatiebudget 2025

Agendering
Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Kadernota 2025 WerkSaam Westfriesland

De raad besluit

1. Een positieve zienswijze af te geven op de conceptkadernota 2025 van WerkSaam Westfriesland en verzoekt WerkSaam om gemeenten te informeren over inhoudelijke en mogelijk financiële gevolgen van gewijzigde wet-en regelgeving en hiervoor tijdig voorstellen te doen.
2. In 2025 een budget van € 3.459.347 beschikbaar te stellen voor Participatie onderdeel re-integratie en over te dragen aan WerkSaam Westfriesland.
3. De financiële consequenties te verwerken in de kadernota 2024 van de gemeente Hoorn.

Samenvatting
WerkSaam Westfriesland (verder in het voorstel aangeduid als WerkSaam) vraagt de gemeenteraden om een zienswijze af te geven op de conceptkadernota 2025 van WerkSaam. WerkSaam voert in 2025 wijzigingen in wet- en regelgeving uit. Dit gaat om de hervorming van de Participatiewet, het wetsvoorstel vereenvoudiging Banenafspraak, het wetsvoorstel Handhaving Sociale Zekerheid en een mogelijke uitbreiding van de arbeidsmarktinfrastructuur. Voorgesteld wordt om een positieve zienswijze af te geven op de concept kadernota 2025. Daarbij wordt WerkSaam verzocht om gemeenten goed te informeren over (mogelijke) gevolgen van gewijzigde wet- en regelgeving en hiervoor tijdig voorstellen te doen. Dit raadsvoorstel heeft een nadelig financieel effect op het begrotingsjaar 2025 en verder van € 440.190 structureel. Dit wordt verwerkt in de kadernota 2024.

Gemeenten moeten voor 15 maart 2024 aangeven welk deel van het participatiebudget in 2025 wordt overdragen aan WerkSaam. Het is nu nog onduidelijk of mogelijke wetswijzigingen van invloed zijn op huidige afspraken met WerkSaam. Daarom wordt voorgesteld om de gemaakte afspraken aan te houden en in 2025 € 3.459.347 van het participatiebudget over te dragen aan WerkSaam.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding
De Westfriese gemeenteraden kunnen voor 1 maart 2024 een zienswijze afgeven op de conceptkadernota 2025 van WerkSaam. Daarnaast moeten zij voor 15 maart 2024 aangeven welk deel van het Participatiebudget zij overdragen aan WerkSaam in 2025.

Belang
Het algemeen bestuur van WerkSaam neemt op 14 maart 2024 een besluit over de conceptkadernota 2025 en houdt hierbij rekening met de zienswijzen van de gemeenteraden. Voor het opstellen van de begroting 2025 heeft WerkSaam voor 15 maart 2024 informatie nodig over de hiervoor beschikbare budgetten.

Centrale vraag
Welke zienswijze wil de gemeenteraad afgeven op de conceptkadernota 2025 van WerkSaam en welk deel van het Participatiebudget draagt de gemeenteraad over aan WerkSaam in 2025?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

Door duidelijkheid te geven over wat wordt overgeheveld aan WerkSaam, kan WerkSaam de begroting opstellen. Dit (interne) resultaat draagt bij aan het maatschappelijke resultaat van WerkSaam om werkzoekenden zo snel mogelijk aan werk te helpen en werkgevers die op zoek zijn naar (tijdelijke) arbeidskrachten goed te bedienen.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

WerkSaam staat voor een duurzame en inclusieve arbeidsmarkt en geeft uitvoering aan de volgende zeven Global goals:

1 geen armoede
2 geen honger
3 goede gezondheid en welzijn
8 eerlijk werk en economische groei
10 ongelijkheid verminderen
12 verantwoorde consumptie en productie
17 partnerschap om doelstellingen te bereiken

4. Kaders

Raadsbesluit zienswijze op beleidsplan 'Meedoen telt!' 2022-2025 van WerkSaam
Kern van dit op 9 december 2021 vastgestelde beleidsplan is dat WerkSaam zich richt op werk, inkomen en ontwikkeling en werkt aan een snellere afhandeling van aanvragen, meer maatwerk en meer duurzame uitstroom.

Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR)
In 2019 door de gemeenteraden in Noord-Holland Noord en de provincie Noord-Holland vastgesteld. De FUGR vervangt de regeling uit 2012 en hanteert vaste uitgangspunten voor het indexcijfer voor loon -en prijsontwikkelingen.

Gemeenschappelijke Regeling WerkSaam Westfriesland
Hierin staat dat deelnemende raden in het jaar voorafgaande aan het begrotingsjaar uiterlijk 15 maart de hoogte van het over te dragen participatiebudget uit de integratie-uitkering sociaal domein moeten aangeven aan WerkSaam.

Algemene Uitkering
In de mei- en septembercirculaire ontvangt de gemeente duidelijkheid over de hoogte van de integratie-uitkering sociaal domein. Hierdoor is het niet mogelijk om jaarlijks voor 15 maart een uitspraak te doen over de werkelijke hoogte van het over te dragen budget.

Integratie-uitkering Sociaal domein
De integratie-uitkering is onderdeel van de Algemene Uitkering en bevat gelden voor de uitvoering van Jeugdzorg, Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Participatiewet. Om de doelgroepen integraal te kunnen benaderen, kunnen de gelden zonder schotten (vrij besteedbaar) worden ingezet. Van de Participatiewet wordt het onderdeel re-integratie klassiek uit de integratie-uitkering sociaal domein vanaf 2019 overgeheveld naar de algemene uitkering.

Motie indexering en bezuinigingen gemeenschappelijke regelingen dd. 7 november 2023
Hierin verzoekt de gemeenteraad het college om:

- zich in te spannen voor een indexatiepercentage bij GR-en die zoveel mogelijk in lijn zijn met de indexatie die de gemeente Hoorn intern hanteert;

- een negatieve zienswijze voor te leggen bij een te hoge indexering van gemeenschappelijke regelingen;
- in aansluiting bij de bestuursopdracht in Westfries en bovenregionaal verband te onderzoeken hoe en welk percentage aan bezuinigingen mogelijk zijn.

5. Argumenten

Kadernota 2025
Er wordt voorgesteld in te stemmen met de nota en een positieve zienswijze af te geven. Ook wordt voorgesteld om WerkSaam te verzoeken om gemeenten te informeren over de gevolgen van gewijzigde wet- en regelgeving. En om tijdig voorstellen te doen als dit nodig is. Er is nog onduidelijkheid over de voorgestelde aankomende wetswijzigingen. Er is al wel aangegeven dat de huidige arbeidsverplichtingen in de wet mogelijk worden vervangen door generieke participatieverplichtingen. Gemeenten moeten hiervoor dan bij verordening regels stellen voor ondersteuning bij maatschappelijke participatie. Een wijziging als deze heeft mogelijk invloed op de huidige afspraken met WerkSaam over de groep zorgklanten[1]. Daarom is het belangrijk dat WerkSaam en gemeenten tijdig goed geïnformeerd zijn over alle wijzigingen in wet- en regelgeving. Hierdoor worden de (mogelijke) gevolgen inzichtelijk en kunnen gemeenten, waar dat nodig is, keuzes maken.

Er zijn inhoudelijk geen redenen om een negatieve zienswijze af te geven of af te zien van het afgeven van een zienswijze. WerkSaam voldoet met de conceptkadernota 2025 aan het doel om gemeenteraden meer sturing en grip te geven op de hoofdlijnen van de begroting 2025. De kadernota 2025 is in lijn met de hoofddoelen uit het beleidsplan 2022-2025 van WerkSaam. Dit zijn: werk, ontwikkeling en inkomen. WerkSaam gaat in deze kadernota inhoudelijk in op:
- doelen voor 2025;
- zaken die naast bestaand beleid nieuw zijn en/of extra aandacht gaan krijgen in 2025;
- doorontwikkeling van staand beleid.

Doelen
In 2025 voert WerkSaam wijzigingen vanuit de Participatiewet uit. Onder het demissionair kabinet wordt er gewerkt aan voorstellen rondom de hervorming van de Participatiewet, de vereenvoudiging van de banenafspraak en aan handhaving in de sociale zekerheid. De hervorming van de participatiewet moet leiden tot een eenvoudige, zinvolle en begrijpelijke wet die goed nageleefd kan worden en uitvoerbaar is en passende ondersteuning biedt. De vereenvoudigde banenafspraak moet leiden tot extra banen voor mensen met een arbeidsbeperking. Het wetsvoorstel over handhaving in de sociale zekerheid moet leiden tot een uniform handhavingskader voor alle partijen die binnen de sociale zekerheid werken. Dus niet alleen gemeenten maar ook bijvoorbeeld UWV en SVB.

Verwachtingen anders dan bestaand beleid
WerkSaam spreekt van een blijvend veranderende doelgroep. Een klein aantal mensen is direct bemiddelbaar naar werk maar voor steeds meer mensen is werk waarschijnlijk nooit haalbaar. De groep met een forse afstand tot de arbeidsmarkt is groot. Voor de realisatie van duurzame uitstroom naar werk is meer aandacht en inzet nodig op ontwikkeling en nazorg.

In 2022 werd een uitbreiding van de arbeidsmarktinfrastructuur per 2024 aangekondigd. De ambitie hierbij is integrale en ontschotte dienstverlening aan werkenden, werkzoekenden en werkgevers. Het is nog onduidelijk of, hoe en wanneer een nieuwe arbeidsmarktinfrastructuur wordt uitgebreid. WerkSaam onderzoekt ondertussen wel samen met partijen in Noord-Holland Noord de mogelijkheden om de dienstverlening verder te verbeteren.

[1] Zorgklanten zijn bijstandsgerechtigden die binnen nu en vijf jaar niet ontwikkelbaar zijn naar betaald werk en niet worden begeleid door WerkSaam. In Hoorn zetten participatiecoaches van 1.Hoorn zich in voor deze doelgroep.

Doorontwikkeling staand beleid
WerkSaam blijft inzetten op maatwerk en legt het huidige beleid langs de meetlat van de hervormingen vanuit de Participatiewet in Balans.

Financieel meerjarenperspectief
Indexatie
WerkSaam volgt de door de regietafel Gemeenschappelijke Regelingen Noord-Holland Noord vastgestelde indexatie. Voor 2025 is de indexatie vastgesteld op 3,9%. De gemeentelijke percentages voor de begroting 2025 zijn pas in de loop van 2024 bekend. De bruto gemeentelijke bijdrage voor de uitvoering van de wettelijke taken wordt met deze index aangepast. In totaal gaat dit om afgerond € 797.004 (waarvan € 387.633 voor Hoorn).

Beschut Werk
De taakstelling loopt jaarlijks op. Daarom wordt dit in deze kadernota bijgesteld. Het gaat om een verhoging van in totaal € 84.000. Naast de taakstelling zijn er ook additionele beschut werkplekken.

Participatiebudget 2025
Het participatiebudget is bedoeld voor participatie en re-integratie van bijstandsgerechtigden. Vanaf 2015 krijgt WerkSaam van de gemeenten 90% van het participatiebudget om mensen aan het werk te helpen en te houden. Het gaat hier om bijstandsgerechtigden die binnen nu en vijf jaar ontwikkelbaar zijn naar werk. De overige 10% zetten gemeenten naar eigen inzicht en behoefte in (couleur locale).

6. Maatschappelijk draagvlak en participatie
De kadernota 2025 is besproken in de klankbordgroep beleid en financiën. In deze klankbordgroep zijn de zeven Westfriese gemeenten en WerkSaam ambtelijk vertegenwoordigd.

7. Financiële gevolgen
De mutaties op de begroting leiden tot een nadeel van € 440.190. Dit komt ten laste van het begrotingsresultaat. De verwerking vindt plaats bij de kadernota 2024.

Gemeentelijke bijdrage
Voor 2025 heeft de regietafel de indexatie vastgesteld op 3,9%. De bijdrage wordt verder beïnvloed door de toegevoegde waarde en de ontwikkeling van de taakstelling voor beschut werk. De bijdrage per gemeente is gebaseerd op de verdeelsleutels in de begroting 2024 en geeft daarmee een indicatie. Na 1 januari 2023 zijn de aantallen inwoners en uitkeringsgerechtigden bekend. Dan actualiseert WerkSaam de verdeelsleutel.

Mutaties op begroting Hoorn 2025 -2028:

	2025 e.v.
Primitieve begroting	6.868.036
Kaderbrief 2025 WerkSaam	7.487.992
Mutatie	-619.956
Verwachte compensatie in het gemeentefonds (meicirculaire 2024)	179.766
Ten laste van het begrotingsresultaat (structureel)	-440.190

Participatiewet
Voor participatie en re-integratie van bijstandsgerechtigden is een bedrag van € 3.459.347 geraamd. Voorgesteld wordt dit bedrag over te hevelen naar WerkSaam.

De hoogte van de integratie-uitkering Participatie wordt bijgesteld bij de meicirculaire 2024. De financiële gevolgen hiervan worden gemuteerd in de kadernota 2024.

In 2019 stelde WerkSaam een bestemmingsreserve re-integratiemiddelen in. Middelen die in enig jaar niet zijn uitgegeven worden gestort in de reserve. En als er een tekort is, wordt dit aangevuld vanuit deze reserve.

8. Communicatie

WerkSaam wordt na het raadsbesluit op de hoogte gesteld van de zienswijze op de conceptkadernota 2025 en over het over te hevelen deel van het participatiebudget in 2025.

9. Realisatie

Na het raadsbesluit op 6 februari 2024 wordt WerkSaam op de hoogte worden gebracht.
Het algemeen bestuur van WerkSaam stelt op 14 maart 2024 de kadernota 2025 vast.

Hoorn, 9 JAN 2024

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris, de burgemeester (loco)